

KUTSESTANDARD

Grimmikunstnik, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Grimmikunstnik, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Grimmikunstnik, tase 6 teeb keerukamaid ja loomingulisemaid grimeerimistöid, loob tervikliku karakteri, korraldab ning juhendab grimmimeeskonna tööd. Ta valmistab proteeslisandeid ja karvlisandeid ning loob kavandeid. Kavandi loomisel suudab grimmikunstnik näha tervikpilti, läheneda tööle loominguliselt ja anda edasi visuaalset tervikut.

Grimmikunstnik töötab teatrites, filmistuudiotest, televisioonis jm etendusasutustes, tehes koostööd režissööri, lavastaja, stilisti, fotograafi, artisti ja teistega. Olenevalt projektist tuleb grimmikunstnikul töötada ka ebamugavates ja välitingimustes. Töö on vahelduva iseloomuga, tööaeg sõltub etenduste ja sündmuste ajast, töötatakse ka öhtuti, öösiti ja nädalavahetustel.

Grimmikunstniku töös kasutatavad ained võivad põhjustada allergiat. Takistuseks grimmikunstnikuna töötamisel võib olla värvipimedus. Töövahendid on jumestamis- ja grimmivahendid ja tooted ning karvtööde ja proteesgrimmi valmistamise vahendid ja tooted, juuksetöödeks vajalikud vahendid ja tooted.

Kutsealal tegutseb ka grimeerija, tase 5, kes teeb mitmesuguseid kaunistavaid ja korrigeerivaid jumestusi ning rolligrimme, sh ruumilisi ja proteesgrimme, viimistleb juukseid ja näo karvu ning kasutab erinevaid karvlisandeid.

A.2 Tööosad

- A.2.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks
- A.2.2 Proteesgrimmi lisandi valmistamine
- A.2.3 Karvlisandite valmistamine
- A.2.4 Jumestus- ja grimmitoodete nahale kandmine ning eemaldamine
- A.2.5 Visuaali loomine
- A.2.6 Kliendisuhtlus
- A.2.7 Meeskonna juhtimine
- A.2.8 Projektijuhtimine

A.3 Kutsealane ettevalmistus

Grimmikunstnikul on kesk- või kõrgharidus, ta on läbinud erialase täienduskoolituse ja omab töökogemust.

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Grimmikunstnik

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.
Erialased digioskused, uue tehnoloogia kasutamise oskused, turundusoskused.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Grimmikunstnik, tase 6 kutse moodustub üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav nende kõigi tõendamine.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Keskkharidus
2. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendus
3. Vähemalt viieaastane erialane töökogemus

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Grimmikunstnik, tase 6 kutse, mille kehtivusaja lõpust ei ole möödunud üle kuue kuu
2. Grimmikunstniku tööd toetavate täiendkoolituste läbimine

Kutse andmise korraldus on reguleeritud jumestaja ja grimeeri kutsete kutse andmise korras.

B.2 Grimmikunstnik, tase 6 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Arendab oma tööalaseid teadmisi ja oskusi, leiab viise, kuidas ennast täiendada ja arendada (nt osaleb konverentsidel, koolitustel, kutseühingu tegevuses, loeb erialakirjandust). Jagab oma teadmisi kolleegidega.

Enesejuhtimisoskused

2. Tuleb toime ebaühtlase töökoormusega. Talub koormuse ajutisi kõikumisi (sh ületunnitöö, sesoonne töö, töötaolek).
3. Reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt. Talub pinget ja tuleb toime tagasilöökidega, õpib konstruktiivsest tagasisidest.
4. Järgib tööd tehes juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
5. Järgib oma töös grimeeri ja jumestaja kutse-eetikat (lisa 1).
6. Austab teiste isiklikku ruumi ja privaatsid andmeid.
7. Austab ja tunnustab teiste kultuuride, religioonide, rahvuste, soolise identiteedi jm väärtusi ja norme ning arvestab oma tegevuses nendega.
8. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise, isikukaitsevahendeid (sh sobivat riietust) ning järgib ohutustehnikanõudeid.
9. Kasutab töötades mugavaid ja kohandatud kehaasendeid, töövahendeid ja -võtteid. Arvestab sundasendi ning halbade harjumuste mõju iseendale ja teistele.
10. Hindab tööle kuluvat aega, planeerib ja koordineerib sellest lähtuvalt ise oma tegevust ning peab kinni kokkulepitud tööplaanist ja tähtaegadest.
11. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt (nt kasutab ökoloogilisi puhastusvahendeid, sordib prügi, minimeerib printimist, vee ja elektrivõrgu kasutust jne).

Lävimisoskused

12. Loob klientide ja kolleegidega head suhted ning on koostöövalmis.
13. Teeb koostööd nii ühiste eesmärkide saavutamise nimel kui ka erinevate eesmärkide korral, arvestades kõigi poolte vajaduste ja seisukohtadega.
14. Kohandab oma käitumist ja suhtlemisviisi, lähtudes suhtluspartneri(te)st, rollidest, olukorrast jmt.
15. On suheldes paindlik ja tuleb toime väga eripalgeliste isikuomaduste või rolliga inimestega.
16. Hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni, valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi. Väljendab oma seisukohti hinnanguvabalt.
17. Eristab fakte hinnangutest, suhtub saadud tagasisidesse rahulikult ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses.
18. Toob tasakaalukalt, põhjendatult ja selgelt välja teise tegevuse positiivsed ja negatiivsed aspektid, pakkudes välja võimalikud lahendused puudujääkide kõrvaldamiseks.
19. Väärtustab ja hindab tehtud tööd.

20. Edastab kolmandatelt isikutelt (kliendid, partnerid vm) saadud tagasisidet meeskonnale või kolleegidele nende tegevuse, käitumise või tulemuste kohta, olles konstruktiivne, aus ja objektiivne.
21. Kasutab oma töös arvutit iseseisva kasutaja tasemel (lisa 2 – digipädevuste enesehindamisskaala).
22. Kasutab enese suuliseks ja kirjalikuks väljendamiseks inglise keelt tasemel B1 (lisa 3 – keelte oskustasemete kirjeldused).
23. Mõistab ingliskeelset erialateksti, sh peamisi termineid, ning on võimeline ametis nõutud tasemel inglise keeles suhtlema.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Ettevalmistumine karakteri loomiseks	EKR tase 6
1. Tutvub stsenaariumi, eelarve ja võimalusel kostüümikavanditega, tehes koostööd kostüümikunstniku, lavastaja, režissööri jt asjasse puutuvatega (nt valguskunstnik, näitleja). Eelnevast lähtudes loob karakteri visuaalse lahenduse, arvestades stiili ja ajastut, soengu- ja kostüümiajalugu (sh rahvuslikud eripärad); valmistab kavandi. Teeb vajalikud eeltööd karakteri loomiseks. 2. Valib ja soetab materjalid ja vahendid vastavalt eelarvele või kulukalkulatsioonile ning korraldab vajalike proteeside ja karvliandite valmistamise. Korraldab ja jälgib tööprotsessi kulgu ja kvaliteeti. Loob ja koostab grimmimanuaali, mida vajadusel täiendab või muudab. 3. Selgitab välja grimeerimise eesmärgi ja vajalikud lisandid (nt parukad, vuntsid, proteeslisandid, kiilakamütsid). Juhendab töid ja vastutab nende tulemuste eest. Valib grimeerimiseks sobivad tooted, lähtudes kliendi näonaha tüübist, seisukorrast ja kliendi eest, naha värvi alatoonist ja grimeerimise eesmärgist. Arvestab võimalike allergeenidega toodetes ja vahendites ning võimalike nahahaigustega. 4. Valmistab kliendi grimeerimiseks ette, kasutab meigilina. Vajadusel kinnitab juuksed ja modelleerib kulnud. Puhastab kliendi näonaha sobivate toodete (nt toonik, näopiim, silmameigieemaldaja) ja vahenditega (nt vatitikud, vatipadjad). Kannab näonahale kreemid, grimmi ja näonahka kaitsvad vahendid sõltuvalt grimeerimise eesmärgist.	
B.3.2 Proteesgrimmi lisandi valmistamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Võtab jäljendi näitleja või modelli näost või mujalt kehapiirkonnast. 2. Modelleerib vastavalt kavandile, kontekstile vajaliku lisandi, jälgides töö kvaliteeti. 3. Valab želatiini, silikooni, PTM-i vm selleks ettenähtud vahendi vormi sisse, jälgides töö kvaliteeti.	
B.3.3 Karvliandite valmistamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Võtab paruka vm karvliandi valmistamiseks vajalikud mõõdud. 2. Valmistab ette ja õmbleb paruka vm karvliandi põhja. 3. Knühvib paruka vm karvliandi, kasutades õigeid tehnikaid ja vahendeid. 4. Viimistleb lõpetatud töö vastavalt kavandile.	
B.3.4 Jumestus- ja grimmitoodete nahale kandmine ning eemaldamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Lähtub grimeerimisel karakterist teatris, tele- või filmivõtetel, lavavalgusest, publiku või kaamera kaugusest ja reguleerib vastavalt sellele grimmi intensiivsuse. 2. Kasutab sõltuvalt grimmi proteeslisandeid ja/või kannab grimmipõhja näonahale ja modelleerib. 3. Kleebib selleks ettenähtud vahendiga lisandi nahale, sulatab ja ühtlustab lisandi ääred nahaga. 4. Värvib lisandi selleks ettenähtud vahendiga, ühtlustades lisandi nahaga, kasutades erinevaid tehnikaid. Vajadusel ühtlustab dekoltee, kaela, kõrvad ja käed. Kasutab mitmesuguseid tooteid (nt vee, õli, silikooni ja vaha baasil jumestuskreemid, aerograafvärvid, HD-tooted, mineraal- või kompaktpuudrid) ja vahendeid ning tehnikaid (sh aerograafitehnika, ea muutmise). Vajadusel kasutab neutralisaatoreid, varju- ja peitevärve, tuginedes värviringile. 5. Valib karakterile sobiva põseruuži (nt kompakt-, mineraal-, kreemvärvid) ja kannab selle nahale sobiva tehnikaga. 6. Jumestab silmad ja modelleerib need, lähtudes karakterist ja grimmimanuaalist, kasutades sobivaid vahendeid, tooteid (sh aerograaftooteid) ja tehnikaid (sh ea muutmise); kujundab laineri joone. Kinnitab kunstripsmed, ribaripsmed, ripsmetutikud, vajadusel koolutab ripsmed. Modelleerib ja kujundab kulnud.	

7. Modelleerib huuled, lähtudes grimmi eesmärgist ja karakterist, kasutades sobivaid vahendeid, tooteid ning tehnikaid, vajadusel kasutab valgusevarju värve. 8. Lakib küüned, vajadusel kinnitab teipidega kunstküüned, lähtudes grimmi eesmärgist või karakterist. 9. Eemaldab grimmi sobivate vahenditega (nt vaseliin, liimieemaldusvahend, proteesgrimmi eemaldamise vahendid) ise või annab kliendile juhised grimmi eemaldamiseks ja vajadusel sobivad eemaldamisvahendid. Tagab grimmi eemaldamise, arvestades grimmis kasutatud materjale. 10. Eemaldab allergilise reaktsiooni ilmnemisel võimaliku allergiatekitaja, vajadusel korraldab esmaabi andmise.	
B.3.5 Visuaali loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Selgitab koostöös meeskonnaga välja osaliste (stilist, fotograaf jt) nägemuse toimuva sündmuse kohta. Lepib kokku sündmuse teema, tehnilised võimalused ja grimmi/grimeerimise (vajadusel ka karvtööd) eelarve. 2. Loob grimmi tervikkavandi ja tutvustab seda meeskonnale. Kavandi loomisel lähtub eelnevalt kokkulepitud sündmuse teemast, tehnilistest võimalustest (nt valgus, kompositsioon, temperatuur, tuulemasin) ja eelarvest. 3. Planeerib grimeerimise ajagraafiku ja koostab vajadusel meeskonna, lähtudes töömahust ja ajapiirangust. Vastutab eelarves püsimise ja grimeerimise lõpliku tulemuse eest. 4. Korrigeerib või taastab soengu, hindab oma tööd ja viimistleb (sh käed, kõrvad, dekoltee). 5. Kinnitab juuksed paruka paigaldamiseks, lähtuvalt paruka tüübist ja visuaalsest eesmärgist. Kinnitab paruka ja teised karvlisandid, kasutades selleks sobivaid vahendeid ja tehnikaid (nt liimimine, klambrid, vedrud). Pärast paruka paigaldamist viimistleb ja fikseerib soengu. Vajadusel kinnitab juukselisandid, kasutades selleks sobivaid tehnikaid ja mitmesuguseid kinnitussvõtteid (nt punumistehnika, liimimine, sõlmimine). 6. Teeb soengu vastavalt grimmi eesmärgile, kasutades vajadusel sobivaid lisandeid. Vajadusel korrigeerib juuste ja/ või habeme lõikust. 7. Teeb stiliseeritud (nt 1920. aastate grimm ülekantuna tänapäeva) või rahvusteemalise grimmi (geiša, india, egiptuse või muu grimm), lähtudes grimmi eesmärgist ja kasutades sobivaid vahendeid ja tehnikaid ning aksessuaare. Kasutab erinevaid karvlisandeid, näoprotese, spetsiaalseid teipe naha pingutamiseks jm, lähtudes grimmikavandist või karakteri eesmärgist.	
B.3.6 Kliendisuhtlus	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Valmistab enne teenuse osutamist ja kliendiga suhtlemist töökoha ette ning varub piisavalt aega (vähemalt 15 minutit) ka enda emotsionaalseks ja füüsiliseks ettevalmistamiseks. 2. Jätab kliendi saabumisel hea esmamulje, käitudes viisakalt, sõbralikult ja tolerantset. Loob privaatse, turvalise ja mugava õhkkonna. 3. Käitub teenindussituatsioonides adekvaatselt ja loovalt, taandab negatiivsed emotsioonid ja kohaneb kiiresti mitmesuguste olukordadega. Ei kaota enesevalitsust ja kontrollib oma kehakeelt. Annab klienti teenindades ülevaate grimeerimise käigust. 4. Teavitab ebaadekvaatselt käitumisest vastutavat isikut või töö tellijat. 5. Teeb tehtud töödest ülevaate ja vajadusel esitab selle vastutavale isikule või töö tellijale (nt kunstnik, fotograaf, lavastaja, režissöör). Kasutab vastavalt vajadusele digivahendeid.	
B.3.7 Meeskonna juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Valib meeskonna liikmed. 2. Soodustab meeskondlikke tegevusi, et panna töötajad ühe meeskonnana koos tõhusamalt tööle. 3. Hoiab meeskonda organisatsiooni eesmärkide, plaanide, strateegiate ja muuga kursis, et tagada meeskonnale ühtne informatsioon. 4. Delegeerib töö asjakohaselt ja õiglaselt. 5. Juhendab meeskonnaliikmeid ning abistab neid tekkinud küsimuste ja probleemide lahendamisel vastavalt oma pädevusele ja organisatsioonis kehtestatud korrale. 6. Organiseerib vajadusel väljaõpet ning tutvustab meeskonnale uusi tehnikaid ja materjale. 7. Peab kinni eelarvest ning peab arvestust sündmustegevuses olevate varade (tööriistad, vahendid, seadmed) haldamise ja kasutamise üle. 8. Valib välja vajalikud tooted ja teeb ettepaneku nende soetamiseks, lähtudes eelarvest. Vastutab jumeustusvarustuse komplekteerimise eest, sh väljasõitudel ning ringreisidel.	
B.3.8 Projekti juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad	

1. Paneb paika konkreetse projekti faasid ja kulud, tegevused ja ülesanded ning koostab graafikud, et saavutada eesmärgid õigeaegselt ja eelarve raames.
2. Hindab töö tegemiseks või projekti teostamiseks vajalike tegevuste ja tööde ulatust ning kuluva aja hulka.
3. Organiseerib ja juhivad kõike projektiga seonduvat, et tagada projekti edukas ja tähtaegne elluviimine. Koordineerib töötajate, asutuste, organisatsioonide jt osalemist projektides.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.9 Grimmikunstnik, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Teeb koostööd kolleegide ja tellijatega, arvestades organisatsiooni struktuuri ning erinevate üksuste funktsioone ja pädevust. 2. Rakendab hügieeni ja puhtuse põhimõtteid, et säilitada tervislik keskkond ja ennetada nakkushaiguste levikut (käte ja pindade pesu). 3. Desinfitseerib töövahendeid ja tooteid. 4. Kasutab tooteid hügieeniliselt (spaatlid, pintslid, palett). 5. Korraldab töökeskkonna ja töövahendite korrashoidu. 6. Loob ideekavandid, kasutades digivahendeid. 7. Rakendab oma töös uusi ideid ja arengusuundi.	
Teadmised 1. Nakkushaigused, nahahaigused, desinfitseerimisvahendid; erinevate ajastute jumestus ja soengud; baasteadmised näo luustikust ja lihastest; erialaspetsiifilised materjalid ja tehnikad	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-26032024-2.2/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Anu Konze, Tallinna Linnateater Liina Pihel, Grimmikool OÜ Kärolin Raig, jumestuskunstnik Merlit Veldi, grimmikunstnik Liia Viitas, Eesti Meigikunstnike Ühendus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	32
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	26.03.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	25.03.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2659 Loomingulised töötajad, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Make-up Designer, EstQF Level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Grimeerija ja jumestaja kutse-eetika	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	